

DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNA PRZEDSIĘBIORSTW W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2010 R.

Niniejsze opracowanie koncentruje się na zagadnieniach innowacyjności **przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług w zakresie innowacji produktowych i/lub procesowych** z terenu województwa kujawsko-pomorskiego **wprowadzonych w latach 2008–2010**.

Źródłem informacji z zakresu działalności innowacyjnej przedsiębiorstw w 2010 r. są dane wynikowe pochodzące z badania prowadzonego przez GUS na formularzach sprawozdawczych **PNT-02** (Badanie o innowacjach w przemyśle za lata 2008–2010) oraz **PNT-02/u** (Badanie o innowacjach w sektorze usług za lata 2008–2010).

Badaniem objęte zostały przedsiębiorstwa zaliczone do wymienionych poniżej sekcji i działów PKD 2007:

✓ **przedsiębiorstwa przemysłowe:**

- Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie (działy: 05 – wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu), 06 – górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego, 07 – górnictwo rud metali, 08 – pozostałe górnictwo i wydobywanie, 09 – działalność usługowa wspomagająca górnictwo);
- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe (działy: 10 – produkcja artykułów spożywczych, 11 – produkcja napojów, 12 – produkcja wyrobów tytoniowych, 13 – produkcja wyrobów tekstylnych, 14 – produkcja odzieży, 15 – produkcja skór i wyrobów skórzanych, 16 – produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny, 17 – produkcja papieru i wyrobów z papieru, 18 – poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji, 19 – produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej, 20 – produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych, 21 – produkcja wyrobów farmaceutycznych, 22 – produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, 23 – produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, 24 – produkcja metali, 25 – produkcja wyrobów z metali, 26 – produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych, 27 – produkcja urządzeń elektrycznych, 28 – produkcja maszyn i urządzeń, 29 – produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, 30 – produkcja pozostałego sprzętu transportowego, 31 – produkcja mebli, 32 – pozostała produkcja wyrobów, 33 – naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń);
- Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (dział 35 – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę);
- Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (działy: 36 – pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody, 37 – odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, 38 – gospodarka odpadami; odzysk surowców, 39 – rekultywacja);

✓ **przedsiębiorstwa z sektora usług:**

- Sekcja G – Handel; naprawa pojazdów samochodowych (dział 46 – handel hurtowy);
- Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa (działy: 49 – transport lądowy i rurociągowy, 50 – transport wodny, 51 – transport lotniczy, 52 – magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport, 53 – działalność pocztowa i kurierska);
- Sekcja J – Informacja i komunikacja (działy: 58 – działalność wydawnicza, 61 – telekomunikacja, 62 – działalność związana z oprogramowaniem i doradztwo w zakresie informatyki, 63 – działalność usługowa w zakresie informacji);
- Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (działy: 64 – finansowa działalność usługowa, 65 – ubezpieczenia, reasekuracja i fundusze emerytalne, 66 – działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne);
- Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (dział 71 – działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne).

Badaniem innowacyjności objęte były przedsiębiorstwa, w których prowadzono działalność o wymaganym profilu oraz w których **pracowało więcej niż 9 osób**. W 2010 r. zarówno badanie innowacyjności w przemyśle, jak i w sektorze usług prowadzone było na pełnej zbiorowości podmiotów spełniających powyższe warunki.

Metodologia badań działalności innowacyjnej przedsiębiorstw przyjęta przez Główny Urząd Statystyczny jest zgodna z międzynarodowymi zaleceniami metodologicznymi opracowanymi przez OECD oraz EUROSTAT i zamieszczonymi w serii podręczników zwanych Frascati Family Manuals.

* * *

Działalność innowacyjna – całokształt działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

Innowacja — wdrożenie nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi) lub procesu, nowej metody organizacyjnej lub nowej metody marketingowej w praktyce gospodarczej, organizacji miejsca pracy lub stosunkach z otoczeniem. Produkty, procesy oraz metody organizacyjne i marketingowe nie muszą być nowością dla rynku, na którym operuje przedsiębiorstwo, ale muszą być nowością przynajmniej dla samego przedsiębiorstwa. Produkty, procesy i metody nie muszą być opracowane przez samo przedsiębiorstwo, mogą być opracowane przez inne przedsiębiorstwo bądź przez jednostkę o innym charakterze (np. instytut naukowo-badawczy, ośrodek badawczo-rozwojowy, szkołę wyższą, itp.).

Przedsiębiorstwo innowacyjne w zakresie innowacji produktowych bądź procesowych (przedsiębiorstwo innowacyjne) — przedsiębiorstwo, które w badanym okresie wprowadziło przynajmniej jedną innowację produktową lub procesową: nowy lub istotnie ulepszony produkt bądź nowy lub istotnie ulepszony proces, będące nowością przynajmniej dla badanego przedsiębiorstwa.

Innowacyjność przedsiębiorstw w danym roku mierzy się udziałem jednostek, które w trakcie badanego okresu (trzyletniego) wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe albo realizowały projekt innowacyjny, który był przerwany, zaniechany lub niezakończony do końca badanego okresu w % ogółu badanych przedsiębiorstw.

Nakłady na działalność innowacyjną poniesione przez przedsiębiorstwa obejmują nakłady na:

- prace badawczo-rozwojowe (B+R) związane z opracowywaniem nowych lub istotnie ulepszonych produktów (innowacji produktowych) oraz procesów (innowacji procesowych), wykonane przez własne zaplecze rozwojowe lub nabyte od innych jednostek,
- zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych w postaci patentów, wynalazków (rozwiązań) nieopatentowanych, projektów, wzorów użytkowych i przemysłowych, licencji, ujawnień know-how, znaków towarowych oraz usług technicznych związanych z wdrażaniem innowacji produktowych i procesowych,
- zakup oprogramowania związanego z wdrażaniem innowacji produktowych i procesowych,
- zakup i montaż maszyn i urządzeń technicznych, zakup środków transportu, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz nakłady na budowę, rozbudowę i modernizację budynków służących wdrażaniu innowacji produktowych i procesowych,
- szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, począwszy od etapu projektowania, aż do fazy marketingu. Obejmują zarówno nakłady na nabycie zewnętrznych usług szkoleniowych, jak i nakłady na szkolenie wewnętrzne,
- marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów. Nakłady te obejmują wydatki na wstępne badania rynkowe, testy rynkowe oraz reklamę wprowadzanych na rynek nowych lub istotnie ulepszonych produktów,
- pozostałe przygotowania do wprowadzania innowacji produktowych lub procesowych. Obejmują czynności niezaliczone do działalności B+R takie jak: studia wykonalności, testowanie i ocenę nowych lub znacząco ulepszonych produktów i procesów (z wyjątkiem testowania zaliczonego do prac B+R, takiego jak np. testowanie prototypów), standardowe opracowywanie i udoskonalanie oprogramowania, oprzyrządowanie, prace inżyniersko-przygotowawcze.

W badaniu innowacyjności pod uwagę brane są wszelkie wydatki na innowacje produktowe i procesowe — bieżące i inwestycyjne, poniesione w roku sprawozdawczym na prace zakończone sukcesem (tzn. wdrożeniem innowacji), niezakończone (kontynuowane) oraz przerwane lub zaniechane przed ukończeniem, niezależnie od źródeł ich finansowania.

* * *

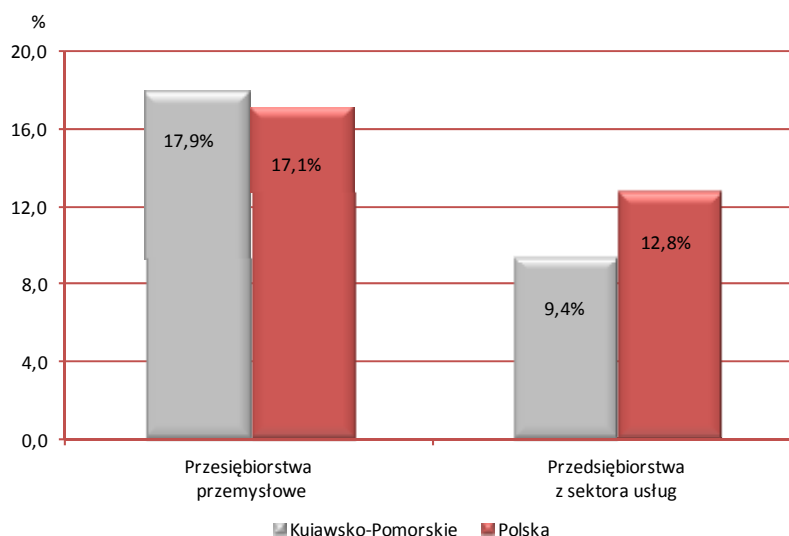
We współczesnej gospodarce opartej na wiedzy jednym z kluczowych czynników, które decydują o przewadze konkurencyjnej regionów jest tempo oraz zakres kreowania i wdrażania innowacji. Innowacje, poprzez wyższą produktywność czynników wytwórczych oraz dyfuzję wiedzy, wpływają na konkurencyjność przedsiębiorstw, tym samym determinując pozycję regionu, na obszarze którego funkcjonują.

INNOWACYJNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW

Wyniki badań o innowacyjności wykazują, że udział przedsiębiorstw przemysłowych, które wprowadziły innowacje produktowe i/lub procesowe w latach 2008-2010 w liczbie przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie wyniósł w województwie kujawsko-pomorskim 95,4% (o 0,7 pkt proc. więcej niż w kraju), a w sektorze usług — 93,8% udziału (o 0,8 pkt mniej niż w kraju).

PRZEDSIĘBIORSTWA, KTÓRE W LATACH 2008–2010 WPROWADZIŁY INNOWACJE PRODUKTOWE I/LUB PROCESOWE W % OGÓŁU PRZEDSIĘBIORSTW

Innowacyjne przedsiębiorstwa przemysłowe stanowiły 17,9% ogółu badanych przedsiębiorstw w Kujawsko-Pomorskim, co dało 5 pozycję w kraju, (za województwami: podkarpackim, śląskim, opolskim i warmińsko-mazurskim). Znacznie mniejszy udział osiągnęły przedsiębiorstwa z sektora usług — wyniósł on 9,4% i był niższy od notowanego w Polsce o 3,4 pkt proc., a od najwyższego w kraju, który osiągnęło województwo mazowieckie (15,6%) — o 6,2 pkt proc. Województwo kujawsko-pomorskie pod względem udziału przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw z sektora usług uplasowało się na 14 miejscu w kraju (zaraz przed województwem warmińsko-mazurskim i podlaskim, dla których udział wyniósł odpowiednio: 8,7% i 8,3%).

Tabl. 1. **Przedsiębiorstwa, które w latach 2008–2010 wprowadziły innowacje produktowe i/lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw według liczby pracujących**

LICZBA PRACUJĄCYCH	Kujawsko-Pomorskie	Polska
	w % ogółu przedsiębiorstw	
Przedsiębiorstwa przemysłowe		
10–49 pracujących	9,0	9,6
50–249 pracujących	32,7	30,2
Powyżej 249 pracujących	64,5	59,0
Przedsiębiorstwa z sektora usług		
10–49 pracujących	7,3	9,6
50–249 pracujących	14,1	21,7
Powyżej 249 pracujących	47,6	48,8

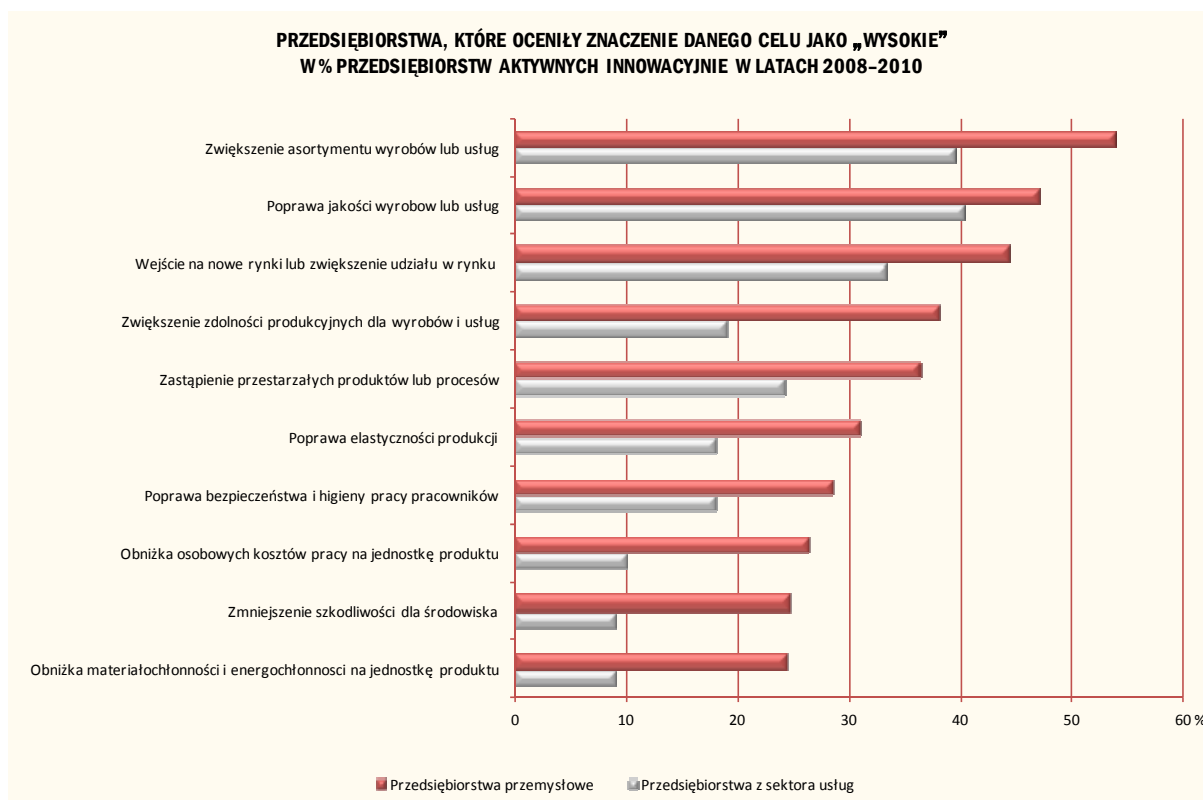
Analizując strukturę klas wielkości przedsiębiorstw, zarówno przemysłowych, jak i z sektora usług w województwie kujawsko-pomorskim i w kraju zauważa się, że w latach 2008–2010 innowacje najczęściej wprowadzały przedsiębiorstwa liczące powyżej 249 pracujących. Udział innowacyjnych przedsiębiorstw przemysłowych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw był większy w województwie niż w kraju, zarówno w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 249 pracujących jak i o liczbie od 50 do

249 pracujących odpowiednio: 5,5 pkt proc. i o 2,5 pkt. W grupie przedsiębiorstw o liczbie pracujących od 10 do 49 osób udział przedsiębiorstw innowacyjnych był 0,6 pkt proc. mniejszy w województwie niż w kraju. Znacznie mniejszy udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw osiągnęły przedsiębiorstwa z sektora usług. Odsetek innowacyjnych przedsiębiorstw z sektora usług w województwie kujawsko-pomorskim w 2010 r. były niższe niż dla kraju: w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących 10–49 osób o 2,3 pkt proc., w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących 50–249 osób o 7,6 pkt, a w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 249 osób — o 1,2 pkt.

CELE DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ

Działalność innowacyjna jest działalnością świadomą, podejmowaną nie tylko wskutek zaistnienia określonych zjawisk, ale i nastawioną na osiągnięcie określonego celu. Z przeprowadzonej analizy wynika, że przedsiębiorstwa, które podjęły w latach 2008–2010 działalność w zakresie innowacji kierowały się różnymi przesłankami. Określonym w badaniu 10 celom działalności innowacyjnej przedsiębiorstwa nadawały znaczenie poprzez ich ocenę w skali od 1 do 4 (gdzie 1 oznaczało „wysokie” znaczenie danego celu, 2 — „średnie”, 3 — „niskie”, zaś 4 oznaczało, że dany cel nie miał dla przedsiębiorstwa żadnego znaczenia). Podejmując próbę wskazania najistotniejszych celów, jakimi kierowały się przedsiębiorstwa z terenu województwa kujawsko-pomorskiego podejmujące działania innowacyjne w latach 2008–2010 szczególną uwagę zwrócono na cele oznaczone jako mające „wysokie” znaczenie.

Analiza celów ocenianych przez badane przedsiębiorstwa jako mające „wysokie” znaczenie dla ich działalności innowacyjnej prowadzonej w latach 2008–2010 pozwala stwierdzić, że dla większości przedsiębiorstw przemysłowych **istotą działań innowacyjnych było zwiększenie asortymentu wyrobów i usług**. Wysoki stopień znaczenia tego celu wskazało 53,8% ogółu aktywnych przedsiębiorstw przemysłowych. Dla znacznej części przedsiębiorstw przemysłowych ważnym spodziewanym efektem

działań innowacyjnych było także: poprawa jakości wyrobów i usług oraz wejście na nowe rynki lub zwiększenie udziału w rynku (udział wyniósł odpowiednio: 47,1% i 44,4%). Znacznie mniej przedsiębiorstw (mniej niż 30%) za najbardziej znaczące cele uznawało: poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników, obniżkę osobowych kosztów pracy na jednostkę produktu, zmniejszenie szkodliwości dla środowiska oraz obniżenie materiałochłonności i energochłonności na jednostkę produkcji. Podobnie kształtowała się struktura oceny celów, której dokonały przedsiębiorstwa usługowe. Najbardziej znaczącymi celami dla działalności innowacyjnej okazały się: poprawa jakości wyrobów i usług (40,4% udziału) oraz zwiększenie asortymentu wyrobów i usług (39,4%). Mniej niż 11% przedsiębiorstw z sektora usług za najbardziej znaczące cele dla działalności innowacyjnej uznało: obniżkę osobowych kosztów pracy na jednostkę produktu, obniżenie materiałochłonności i energochłonności na jednostkę produktu, a także zmniejszenie szkodliwości dla środowiska.

Nieznaczne różnice w strukturze ocen celów o wysokim znaczeniu obserwuje się w zależności od wielkości przedsiębiorstw. Najczęściej wskazywanym celem przez przedsiębiorstwa przemysłowe z grupy o liczbie pracujących od 10 do 49 osób i powyżej 249 osób był cel: poprawa jakości wyrobów i usług, natomiast wśród jednostek liczących od 50 do 249 pracujących — zwiększenie asortymentu wyrobów i usług. W sektorze usług najczęściej wskazywanym celem o wysokim znaczeniu w grupie przedsiębiorstw o liczbie pracujących od 10 do 49 osób było zwiększenie asortymentu wyrobów i usług, wśród przedsiębiorstw od 50 do 249 pracujących — zastąpienie przestarzałych produktów lub procesów oraz poprawa jakości wyrobów lub usług, a wśród jednostek liczących powyżej 249 pracujących — poprawa jakości wyrobów lub usług.

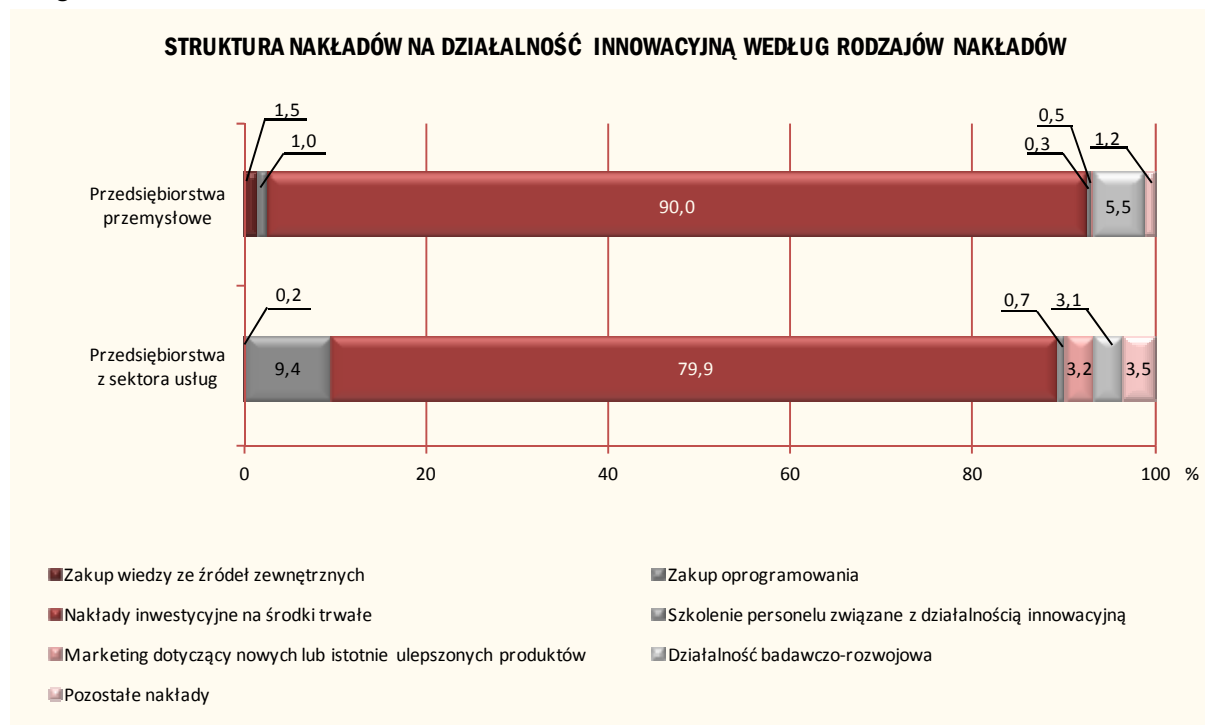
Tabl. 2. **Przedsiębiorstwa, które oceniły znaczenie danego celu jako „wysokie” w % przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie w latach 2008–2010 według liczby pracujących**

CEL	Przedsiębiorstwa przemysłowe			Przedsiębiorstwa z sektora usług		
	o liczbie pracujących					
	10–49	50–249	powyżej 249	10–49	50–249	powyżej 249
	w % przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie					
Zwiększenie asortymentu wyrobów lub usług	49,6	53,7	60,7	42,4	31,8	40,0
Poprawa jakości wyrobów lub usług	51,3	37,6	62,3	39,4	40,9	50,0
Wejście na nowe rynki lub zwiększenie udziału w rynku	37,8	47,0	50,8	40,9	13,6	20,0
Zwiększenie zdolności produkcyjnych dla wyrobów i usług	33,6	38,3	47,5	19,7	22,7	10,0
Zastąpienie przestarzałych produktów lub procesów	33,6	36,2	42,6	19,7	40,9	20,0
Poprawa elastyczności produkcji	28,6	30,2	39,3	16,7	27,3	10,0
Poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników	31,9	23,5	34,4	15,2	27,3	20,0
Obniżka osobowych kosztów pracy na jednostkę produktu	29,4	20,8	36,1	7,6	13,6	10,0
Zmniejszenie szkodliwości dla środowiska	22,7	22,1	36,1	1,5	27,3	20,0
Obniżka materiałochłonności i energochłonności na jednostkę produktu	22,7	20,1	37,7	9,1	9,1	10,0

NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ

Realizacja działań związanych z wprowadzeniem innowacji wiąże się z nakładami finansowymi, które musi ponieść przedsiębiorstwo na całym etapie pracy i wdrożenia innowacji. Z przeprowadzonej analizy danych wynika, że nakłady na działalność innowacyjną w województwie kujawsko-pomorskim w 2010 r. poniosło 14,1% badanych przedsiębiorstw przemysłowych oraz 6,6% przedsiębiorstw z sektora usług.

W przedsiębiorstwach przemysłowych największy udział w ogólnej kwocie nakładów poniesionych na działalność innowacyjną miały nakłady inwestycyjne na środki trwałe — stanowiły one 90,0% ogólnej kwoty nakładów, a w przedsiębiorstwach z sektora usług — 79,9%.

Tabl. 3. Struktura nakładów na działalność innowacyjną według rodzajów nakładów i liczby pracujących

LICZBA PRACUJĄCYCH	Działalność badawczo-rozwojowa	Zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych	Zakup oprogramowania	Nakłady inwestycyjne na środki trwałe	Szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną	Marketing dotyczący nowych i istotnie ulepszonych produktów	Pozostałe nakłady
Przedsiębiorstwa przemysłowe							
10–49 pracujących	10,7	3,3	3,3	76,9	0,5	0,2	5,1
50–249 pracujących	4,3	0,1	1,2	92,2	0,4	0,5	1,3
powyżej 249 pracujących	5,4	1,7	0,8	90,4	0,2	0,5	1,0
Przedsiębiorstwa z sektora usług							
10–49 pracujących	6,1	0,1	10,6	69,9	0,7	4,2	8,3
50–249 pracujących	0,2	0,5	4,3	88,8	1,4	4,9	–
powyżej 249 pracujących	#	–	#	#	–	–	–

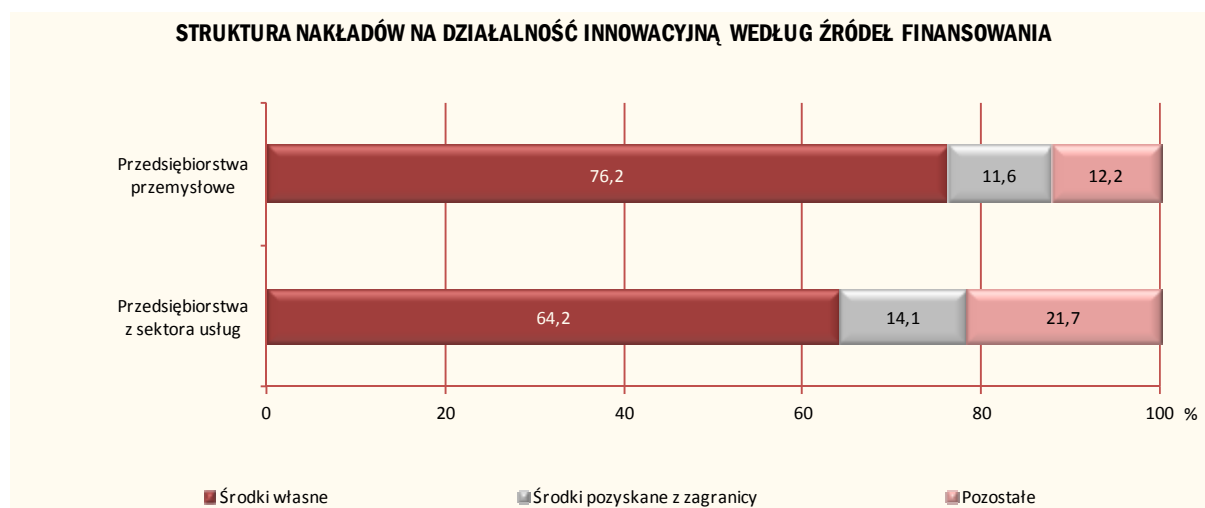
Największy udział nakładów na środki trwałe w ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach przemysłowych według klas wielkości wystąpił w przedsiębiorstwach o liczbie

pracujących od 50 do 249 osób (92,2%), a najmniejszy w przedsiębiorstwach liczących od 10 do 49 pracujących (76,9%). W przedsiębiorstwach z sektora usług największy odsetek nakładów na środki trwałe wystąpił natomiast w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących od 50 do 249 osób (88,8%), a najniższy w przedsiębiorstwach liczących od 10 do 49 pracujących (69,9%).

W województwie kujawsko-pomorskim niewielką część nakładów na działalność innowacyjną stanowiły nakłady na działalność badawczo-rozwojową. W 2010 r. stanowiły one 5,5% ogółu nakładów poniesionych na działalność innowacyjną przez badane przedsiębiorstwa przemysłowe i 3,1% przez przedsiębiorstwa z sektora usług. Z przeprowadzonej analizy wynika, że relatywnie największe nakłady na działalność badawczo-rozwojową poniosły zarówno przedsiębiorstwa przemysłowe, jak i sektora usług zatrudniające od 10 do 49 pracujących (odpowiednio: 10,7% i 6,1%).

Zarówno w przedsiębiorstwach przemysłowych, jak i z sektora usług podstawowym źródłem finansowania działalności innowacyjnej w analizowanym roku były środki własne, które stanowiły odpowiednio: 76,2% i 64,2% nakładów na działalność innowacyjną badanych przedsiębiorstw.

PRZYCHODY Z INNOWACJI

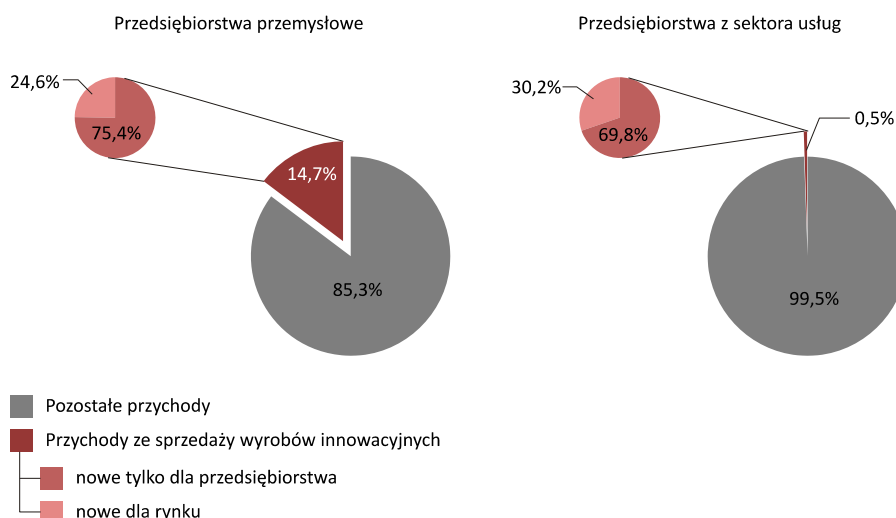
Jednym z elementów oceny efektów działalności innowacyjnej realizowanej przez przedsiębiorstwa jest generowany przez nie **przychód netto ze sprzedaży innowacyjnych wyrobów nowych lub istotnie ulepszonych produktów** wprowadzonych na rynek w ciągu ostatnich trzech lat w wartości przychodów ogółem.

W 2010 r. w województwie kujawsko-pomorskim przychody ze sprzedaży produktów innowacyjnych stanowiły w przedsiębiorstwach przemysłowych 14,7% ogółu przychodów ze sprzedaży, zaś w przedsiębiorstwach z sektora usług — 0,5%. W uzyskanych przychodach ze sprzedaży netto wyrobów innowacyjnych tak w przedsiębiorstwach przemysłowych, jak i usługowych, większość pochodziła ze sprzedaży innowacyjnych wyrobów nowych tylko dla przedsiębiorstwa (odpowiednio: 75,4% i 69,8% przychodów ze sprzedaży wyrobów innowacyjnych).

Biorąc pod uwagę wielkość przedsiębiorstw zauważa się, że najwyższy udział przychodów ze sprzedaży netto innowacyjnych wyrobów w przychodach netto ze sprzedaży ogółem odnotowano w przedsiębiorstwach przemysłowych o liczbie pracujących powyżej 249 osób. Wyniósł on 23,1%, w tym 17,8% w przychodach ogółem stanowiły przychody ze sprzedaży wyrobów innowacyjnych będących

UDZIAŁ PRZYCHODÓW ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH WPROWADZONYCH NA RYNEK W LATACH 2008-2010 W PRZYCHODACH ZE SPRZEDAŻY OGÓŁEM

nowością tylko dla przedsiębiorstw, a 5,3% stanowiły przychody z innowacji będących nowością dla rynku. Znacznie niższy udział przychodów ze sprzedaży netto innowacyjnych wyrobów w przychodach netto ze sprzedaży ogółem odnotowano w przedsiębiorstwach przemysłowych o liczbie pracujących 10–49 i 50–249 osób, odpowiednio: 1,5% (w tym 1,0% pochodziło ze sprzedaży wyrobów będących nowością dla rynku) i 4,4% (w tym 1,5% to przychody ze sprzedaży wyrobów nowych dla rynku). Wśród przedsiębiorstw sektora usług udział przychodów ze sprzedaży netto w 2010 r. produktów nowych lub istotnie ulepszonych wprowadzonych na rynek w latach 2008–2010 kształtował się na podobnym poziomie niezależnie od wielkości przedsiębiorstw. Dla jednostek liczących od 10 do 49 i powyżej 249 pracujących wyniósł 0,4%, a dla przedsiębiorstw o liczbie pracujący od 50 do 249 osób — 0,6% udziału.

Tabl. 4. Udział przychodów ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych wprowadzonych na rynek w latach 2008–2010 w przychodach ze sprzedaży ogółem według liczby pracujących

LICZBA PRACUJĄCYCH	Produkty wprowadzone na rynek w latach 2008–2010		
	ogółem	nowe dla rynku	nowe dla przedsiębiorstwa
	w % przychodów ze sprzedaży ogółem		
Przedsiębiorstwa przemysłowe			
10–49 pracujących	1,5	1,0	0,5
50–249 pracujących	4,4	1,5	2,9
Powyżej 249 pracujących	23,1	5,3	17,8
Przedsiębiorstwa z sektora usług			
10–49 pracujących	0,4	0,3	0,1
50–249 pracujących	0,6	0,2	0,4
Powyżej 249 pracujących	0,4	0,0	0,4

Autorzy opracowania: dr Wiesława Gierańczyk, Agata Kordowska — Referat Analiz i Badań Regionalnych — tel. 56 6117128

Redakcja merytoryczna: Dariusz Klamecki

Redakcja techniczna, skład i grafika komputerowa: Dariusz Klamecki, Jacek Pruski

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych

Informatorium: e-mail InformatoriumUSBGD@stat.gov.pl, tel. 52 3669400